

Gác đêm Trong trường Gia Long

Gs Hoàng Huyền

Cái ngày hôm đó là ngày gì nhỉ? Đó là ngày 30 tháng 3 năm 1975. Một tin từ chiến trường gửi về làm cả Thủ đô Sài Gòn rung chuyển: thành phố Bản Mê Thuật đã rơi vào tay quân cộng sản Bắc Việt. Một nguồn tin trấn an giải thích sự thất thủ nằm trong kế hoạch: “Điều hổ ly sơn và Hỏa tập tự Thiên” nhưng màn hai không xảy ra vì sự phản bội của đồng minh. Một mắt mười ngờ, ngờ rằng trúng kế: “Trùng tu Sạn đạo, Âm độ Trần dương” khi các sư đoàn kéo rốc đi bảo vệ Kontum mà bỏ trống Bản Mê Thuật

Người trốn thoát về tả một trận đánh không cân xứng giữa quân trú phòng toàn nhân viên hành chánh và bốn sư đoàn địch có chiến xa và trọng pháo yểm trợ, Một cảnh “Tempo di Massacro” đã đổ ập xuống thành phố có cái tên rất thơ: “Buồn muôn thuở”. Nghiệp chướng gì đâu mà cái thành phố sương mù quanh năm và những con đường ngấn quanh co đi chưa mỗi chân đã về chốn cũ lại phải hứng chịu cái cảnh :

*Trống trảng thành lung lay bóng nguyệt.
Khói cam tuyền mờ mịt thức mây.*

Một chiến tuyến mới được thành lập ngang qua thành phố Phan Rang, quê hương của Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu với tin đồn là từ Phan Rang trở ra cắt cho Mặt trận giải phóng miền nam do một sự dàn xếp Quốc tế. Tiếp theo là một cuộc rút quân ngu xuẩn từ Tây nguyên xuống Bình Thuận tỉnh lộ số 7 đã bỏ hoang từ lâu. Một cuộc triệt thoái kinh hoàng kéo theo sự sụp đổ của mảnh đất Miền Nam thân yêu một cách nhanh chóng và khó hiểu.

Đến bộ Giáo dục nằm trên đường Nguyễn Du, tôi thấy một thông cáo như xét đánh ngang tai: Đình chỉ mọi cuộc xuất ngoại và du học. Thế là cái kế hoạch đi du học và trốn ở lại bị phá vỡ và tôi kẹt lại Saigon mặc dầu mọi cuộc sửa soạn đã hoàn tất và chỉ chờ chuyến bay.

Tiếng đại bác và tiếng bom B52 giải thảm suốt ngày ì ảm dội về thành phố. Người ta bắt đầu xi xàm và nhớn nhác tìm đường thoát thân khỏi Biển máu như cộng sản tuyên truyền. Đặc công cộng sản xuất hiện khắp nơi tại Sài Gòn thúc đẩy Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu hạ lệnh giới nghiêm toàn diện. Trong các trường học, giáo sư Nam bị điều động vác chăn gối mùng mền vào trường gác đêm. Như có sắp đặt những người trong đội bóng bàn Nam tự lập của trường Gia Long được xếp chung một nhóm vào gác cùng một đêm gồm có: thầy Lê Hoàng Tánh, thầy Vĩnh Để, thầy Mai Khắc Bích, thầy Trịnh Văn Long và Hoàng Huyền này.

Chúng tôi vào trường sớm hơn qui định để có ngày dài giờ rộng thao dượt bóng bàn. Chỉ có một cái bàn dưới ánh đèn không đủ sáng mà năm mạng thay phiên: ai thua thì ra, ai thắng thì trụ. Thầy Để múa vợt phải trái rất bay bướm chờ banh rớt gần sát đất mới múc lên như đột lịch làm đối thủ chới với. Thầy Bích thì cong người như con vượn già và cánh tay đánh một vòng rộng tạo nhiều hiệu cho banh khi đụng bàn bên kia là vòng lên rất khó đỡ. Thế này gọi là Lip Ấn độ. Còn thầy Tánh mỗi khi nhận một dừơng banh lại dướn người lên cao lấy thế trả banh

một cách rất trân trọng. Nhìn thầy nâng niu từng đường banh làm người ta nghĩ đến câu: nâng như nâng trứng, hứng như hứng hoa. Thầy Long thì thư thái đưa đầy từng đường banh. Còn Huyền này thì áp dụng lối đánh thế công: cố giao banh độc và trả banh lẹ nhưng học chưa tới nên thường bị ra ngoài đứng chơi sớm. Tóm lại mỗi người một vẻ mười phân vẹn ba bốn là cùng.

Khi không còn nhìn thấy trái banh thì các thầy kéo qua hồ bơi trước cửa bệnh thất bơi đua. Thầy Bích bơi sải thuộc vào loại vận động viên thành phố không phải thường. Hồ bơi này do tiền của Thiếu tướng Nguyễn cao Kỳ hứa tặng nhân một dịp viếng thăm trường trong cương vị Thủ tướng. Nghe đâu phải nhắc nhở hơn một lần tiền mới về. Thủ tướng mà dzậy sao? Chẳng trách gì trước thói đời Jean Paul Sartre đã phải la lên: “ La Nause’e “, một tác phẩm đặc ý được viết trong quán café của các nghệ sĩ, có tên Flore tại khu Saint Germain des Pre’s. Trong một lần thăm Paris tôi có ghé quán café và ngồi vào chiếc ghế ghi: chỗ này J.P.Sartre đã ngồi. Từ đó tôi viết lách được các bạn phê: mày viết được đấy !

Các thầy làm ồn ào đến nỗi nhiều lần cánh cửa sổ tầng hai căn nhà biệt thự của bà Giám học Huỳnh thanh Nhạn chọt mỡ ra đóng vào. Có lần thấy bóng bà Nhạn, có lần thấy bóng con gái bà trạc tuổi đôi tám. Thầy Vĩnh Đế động viên thầy Bích làm tới đi cho bá tánh được nhờ vì thầy còn độc thân, vui tính, đàn hay, dầy giỏi. Chỉ cái tội mình hạc xương nai với bề dày khá khiêm nhượng so sánh với “người đẹp cửa sổ” có vóc dáng vượng phu ích tử.

Một đêm mở đầu cho mọi chuyện sau đó, các thầy đương ngồi thư giãn bên thành hồ bơi thì chú Sáu Ký tiến lại gần và bắt chuyện. Chú sáu là chồng của chị Ba Ký, thư ký phòng giám học. Hai vợ chồng ở ngay trong trường tại một gian nhà nhỏ phía sau trường, góc đường bà Huyện thanh Quan và đường Ngô thời Nhiệm. Chú Sáu có trọng trách là khi trời choạng vạng tối là phải kiểm tra các cửa ngõ coi đã chốt đóng then cài và tuần tra các phòng ốc dưới nhà cũng như trên các tầng lầu xem có gì khác thường như có ai trốn lại hay đột nhập trái phép. Chú cho biết:

- Không giấu gì các thầy, trước khi về Sài gòn làm việc cho trường, tôi quê ở Sađéc có mở một quán nhậu đặc sản thịt rừng.

Khỏi nói thế là từ đó các thầy có những bữa nhậu bên hồ bơi thật là thoải mái đến nỗi chỉ mong tới ngày đi gác đêm. Các thầy bắt đầu cảm thấy "hưng phấn và hồ hởi", thật không như những lần đầu, hết than lại thở: nhớ vợ, nhớ con, nhớ đào, cái sau là ám chỉ thầy Bích trông là thầy cao số. Rồi: Lúc thì vịt hầm ăn với bún. Lúc thì gà chiên ăn với salad, lúc thì thịt bò lúc lấu ăn với bánh mì, lúc thì cari dê chan cơm, lúc thì thịt rừng nhậu với bia... Thầy Bích lại nổi bật với tài uống bia như hũ chìm nên có tục danh là Mai khắc Đế. Khắc đế đồng nghĩa với không say.

Rượu vào lời ra, câu chuyện được đề cập đầu tiên là chuyện Ma trong trường. Ngoài vẻ cổ kính của nhưng dãy building xây từ thời Tây thuộc, trường còn nằm trong một vương đất rộng mênh mông với những cây cổ thụ cao vút tạo những bóng đen đầy đe dọa khi mặt trời đi ngủ và những con bướm bà to bằng hai bàn tay kết lại còn gọi là bướm ma. Vào hè, đêm thì để i ôi, ngày thì ve than khóc. Tóm lại đó là một khách sạn ngàn sao cho quần ma tụ hội phân tài cao thấp. Số là một đêm mới chợp mắt thì một vài thầy nghe thấy tiếng guốc kêu lộp cộp đi từ phòng bà hiệu trưởng dọc theo hành lang qua lớp 12C2 là phòng các thầy nằm ngủ rồi nhỏ dần về phía cổng dẫn vào biệt thự bà hiệu trưởng. Giường đã chiến tạo bởi hai băng ghế dài chập lại. Các thầy nghĩ là bà Phạm văn Tất lúc bấy giờ là Hiệu trưởng, trở lại văn phòng kiểm một hồ sơ quan trọng mang về nhà làm việc. Rồi một đêm khác tôi chọt tỉnh dậy vì nghe tiếng guốc đi ngoài hành lang và nhỏ dần. Đánh bạo tôi mở cửa phòng ra ngó về hướng cổng ngăn trường với biệt thự hiệu trưởng, nhưng cửa vẫn đóng im lìm. Một làn khí lạnh chạy theo xương sống tôi. Hỏi các bạn thì người thấy người không. Người ta giải thích thì ma nhát từng mặt, người yếu bóng vía chẳng hạn.

Đem chuyện này hỏi chú Sáu Ký vì chú là người duy nhất có đầu đủ tư cách nói về chuyện ma trong ngôi trường gần sáu chục tuổi này. Chú cho biết: Đó là con ma thường trú ở cầu thang dẫn lên chiếc đồng hồ quả lắc ngay cổng trước của trường. Những đêm oi bức nhân viên thường đi dạo trong sân trường thỉnh thoảng vẫn nghe thấy tiếng guốc đi lên đi xuống chiếc cầu thang này. Vào đêm mưa gió còn nghe trong tiếng gió mưa có tiếng khóc than nức nở của một thiếu nữ rất ai oán. Truy nguyên ra thì

thời Pháp thuộc trường còn mang tên là College de Gia Long có một nữ sinh nội trú buồn chuyện tình duyên chi đó đã treo cổ tự tử ở khu cầu thang. Hồn không siêu thoát nên vẫn lảng vảng ở đâu đây.

Lạ một cái là ngày 29 tháng 4 năm 1975 có một nhóm người ngoài lén vào trường nói là tránh đạn pháo kích lấy cơ trường được xây cất kiên cố theo kiểu Tây. Đêm đó một trái hỏa tiễn 122 ly rớt ngay cổng trường và giết chết một cô gái. Chú Sáu giải thích:

- Hồn ma gác chuông muốn đi đầu thai nên bắt người thế mạng đó mấy thầy..

Chú sáu lại tiếp:

- Câu nhất quỷ nhì ma thứ ba học trò là ám chỉ cái đám nội trú đó mấy thầy. Chúng tôi thường bị mấy bà giám thị Tây cảnh cáo vì để các cô nội trú leo rào đi chơi với trai tới sáng mới bò về. Nói các thầy bỏ lỗi cho: thỉnh thoảng chúng tôi phải mang sơn lên quét lại các bức tường trong phòng nội trú đầy các hình vẽ về "tội tổ tông" tôi trông thấy phải đổ mặt. Cho nên truyện trai gái rồi thất tình là có thật đấy.

Mỗi khu đều có một con ma. Theo chú Sáu con ma dữ nhất trong trường là con ma trấn thủ lầu hai dãy Bà Huyện Thanh Quan. Một đêm chú Sáu thấy một cô gái dong dỏng cao, tóc thè, áo dài trắng đứng dựa cửa sổ ngó ra chùa Xá Lợi. Chú tưởng là một học sinh trốn lại trường nên Chú điềm nhiên tiến lại. Cô ta chợt quay ngoắt lại thì lộ ra một khuôn mặt trắng xanh, lưỡi dài, đôi mắt to trắng dã không có lòng đen. Chú la lên nhưng không hiểu sao không thành tiếng. Từ đó, mỗi lần đi tuần Chú đều dắt theo hai con chó. Chó thấy ma là nó gầm gừ rồi ngóc cổ lên sủa là ma biến mất. Những

người đi dưới đường thỉnh thoảng vẫn thấy bong bóng con ma đó lấp loáng nơi cửa sổ. Một buổi tối khác, chú lại kể về con ma thường lượn qua lượn lại dãy bệnh thất chân không chấm đất.

Sau dãy bệnh thất là hai gian phòng nhỏ xinh xắn, có dàn hoa giấy trước cửa: một cửa cô Ba Rớt làm trong phòng hành chánh và một cửa cô Lệ Dung dạy toán. Cứ tối đến là cửa đóng then cài kể cả cửa sổ.

Chắc có người nghĩ là chú Sáu dựng chuyện các con ma này để lấy lòng các thầy. Nhưng nếu đã một lần gặp chú Sáu thì phải nghĩ lại vì chú Sáu là người Nam Bộ chân quê và thẳng thắn.

Vậy tại sao con ma nhất người này lại tha cho người khác? Có thể tìm thấy câu trả lời trong một bài học vật lý lớp 12 về hiện tượng giao thoa: Hai hiện tượng có cùng tần số thì mới giao thoa cộng hưởng để tạo nên sức mạnh tổng hợp. Hơn nữa một hiện tượng về lãnh vực Tâm linh hay Thế giới Bên kia thì không phải giác quan người nào cũng cảm nhận được. Chẳng nên dồng dài vì ngôn ngữ đời thường không có tính cách thuyết phục. Cho nên các thầy mỗi người một ý còn đũa cọt nữa chứ.

Thầy Đễ nói: "Qua chỉ có sợ: Ma femme hay Ma maison." Khởi nói chúng tôi cũng biết vì một lần xuống hồ bơi thấy thầy Đễ bận một cái quần đùi may bằng vải Bao gạo.

Thầy Bích: "Qua lại sợ Ma men và Ma soeur." Thầy Bích có giọng khàn khàn nhưng ca rất hay và đệm đàn cũng giỏi. Bài ca được yêu cầu nhiều nhất là bài: "Em hiền như Ma soeur", nhạc sĩ Phạm Duy phổ nhạc từ bài thơ của thi sĩ Nguyễn tất Nhiên. Còn Ma Men thì thầy chỉ mánh cho bọn này: trước khi đi nhậu chỉ cần ngậm một viên Aspirine là ai tới đâu tui tới đó.

Thầy Long : "Qua sợ nhất Madames và Mademoiselle". Câu này có nhiều ẩn ý, phải ma mãnh lắm mới hiểu hết ý.

Một thầy khác không nhớ là ai đã nêu một câu hỏi và tự trả lời rất hóm hỉnh: "Đó các cậu biết mấy cô sợ nhất loại ma nào? Đó là ma xó, ma cô, ma cạo và ma mò thường gặp trong các rạp chiếu bóng thiếu ánh sáng như Lê Lợi và Vĩnh Lợi. Nhưng không hiểu sao mấy mợ lại mê Ma cà rồng hút máu ở cổ và cào ở lưng. Bằng chứng là những phim Dracula thu hút rất đông khán giả phái nữ."

Riêng tôi, tôi sợ Ma chơi. Năm 1945, khi chiến tranh bùng nổ trở lại giữa quân đội Pháp và Việt Nam, thì gia đình tôi theo Kháng chiến tản cư về làng Bàn thạch, huyện Thọ xuân , tỉnh Thanh hóa tức là một vùng quê đúng nghĩa của nó. Một đêm khá khuya, mẹ tôi dựng tôi dậy ra ngoài bờ ao và chỉ tay về phía nghĩa địa đầy mồ mả. Tôi thấy một quả cầu tròn như cái bóng đèn điện từ một mả bay lên và lượn qua lượn lại trên các ngọn tre rồi vụt chui vào cái mả hồi nấy. Mẹ tôi bảo đó là ma chơi. Có người giải thích đó là các chất lân tinh gặp khí trời oi bức tụ lại. Nghe vậy vẫn không hài lòng.

Thật là một thiếu sót lớn nếu không nói về chuyện con ma trong dãy phòng nội trú của các nữ sinh thời Tây thuộc. Chế độ nội trú bị bãi bỏ từ năm 1964. Các cô có truyền khẩu lại nhiều câu chuyện ma. Chú Sáu nghe được một số. Nửa đêm thức giấc phải xuống lầu trệt có chuyện riêng tư, thì thường gặp một bóng người lúc đi phía trước lúc đi phía sau rồi vụt mất vào ngã rẽ. Cho nên rút kinh nghiệm một cô đi thì hai cô hộ tống.. Nhưng con ma này thuộc loại thân thiện. Thân thiện vì mỗi lần Cầu cơ là gặp liền. Các cô thường có thắc mắc về Thi cử và Tình duyên, Cầu cơ là một sinh hoạt bị nghiêm cấm theo nội qui. Tuổi học trò càng cấm càng làm. Các cô thường tổ chức ở chỗ khuất tất và dưới một ngọn đèn

cây vào lúc nửa đêm về sáng là thời điểm các bà giám thị đã ngủ say.

Cầu cơ cần có một bàn cơ, một con cơ, vài cây nhang và một bài thần chú. Bàn cơ là một tấm bìa trên có 24 ô chứa 24 chữ cái, bên phải có 4 ô ghi: Quỷ, Ma, Thánh, Tiên. Bên trái cũng có bốn ô ghi: Đúng, Sai, Không, Có. Một ô phía dưới góc phải có ghi: Thăng. Con cơ thường hình tròn và đẹp làm bằng gỗ nếu lấy từ ván hòm mới linh là dễ gặp hồn ma đi qua nếu không có khi ngồi cả buổi. Cầu cơ phải có ít nhất hai người. Mỗi người đặt một ngón trỏ lên con cơ. Cái lạ là nếu hai người hợp nhau về mặt nào đó thì con cơ tự động chạy trên các ô chữ cái sau khi một người đặt câu hỏi. Chắp các chữ cái này thì thành một câu trả lời. Nhưng trước hết phải thắp vài nén nhang và đọc một bài thần chú:

*Hồn rằng Hồn thác ban ngày,
Thương cha nhớ mẹ Hồn rầy thác đêm.
Nhang thơm ba nhánh, nước đầy một ly.
Hồn ơi Hồn hồi Hồn nhập cơ này...*

Người thì giải thích: Hai luồng nhân điện từ hai người cộng hưởng tạo nên một lực đẩy con cơ chạy. Người thì phản biện lại:

1. Luồng nhân điện rất yếu không thể đẩy con cơ được
2. Con cơ có lúc chạy rất nhanh, có lúc chậm lại, và có lúc ngừng chạy vòng vòng như tìm chữ.
3. Hai người chưa chắc có cùng một ý nghĩ để đẩy con cơ theo cùng một chiều.

Bản thân tôi cũng đã hơn một lần cầu cơ. Số là người em gái kế tôi có một hôn phu là Đại úy Đồng sĩ Thạnh thuộc Tiểu đoàn một binh chủng Nhảy dù bị chết trong một cuộc hành quân lùng và diệt địch. Mượn được một bàn cơ, chúng tôi đem vào gác sau dưới tàng lá một cây thị vì nghe nói Ma thường trú tại cây đa, cây thị theo truyền thuyết. Cầu cơ may mắn gặp hồn Đồng sĩ Thạnh.

Hỏi : Anh chết trong trường hợp nào”

Cơ trả lời: Bị bắn sê khi dừng chân tại quận Hồ Bò.

Hỏi: Hiện anh đang ở đâu?

Cơ trả lời: Đang trấn thủ một ngọn núi trong một địa danh miền Trung .

Có hai sự kiện khó hiểu:

1. Địa danh này cả hai anh em không nghe bao giờ.
2. Đưa em gái thứ hai ngồi thế con chị nó để hỏi về thi cử thì cơ Thăng và không lên nữa.

Trong một lần đi gác thi Tú Tài ở Tây Ninh, tôi có đến thăm Thánh Thất Cao Đài. Trong chánh điện thờ Tượng một con mắt rất to. Ngay cổng đi vào có một cầu thang dẫn lên Thiên đài là nơi các vị chức sắc trong Đạo tụ họp cầu cơ vào dịp Tết nguyên đán. Bức tường ngay chân cầu thang có danh sách những bậc vĩ nhân đã vào cơ: Đức chúa Jesus, Đức Phật Thích Ca, Đức Hộ Pháp Phạm công Tắc, Đại văn hào Victor Hugo, Trạng Trình Nguyễn bình Khiêm, Đạo Cao Đài có ba triệu tín đồ và phát xuất từ Sinh hoạt Cầu cơ. Người khai sáng là Đức ông Ngô văn Chiêu.

Bỗng một sáng như Tận Thế : Sáng ngày 30 tháng tư năm 1975, một liên đoàn lính nhảy dù di hành từ trại Hoàng hoa Thám theo đường Trương minh Ký rồi Trương minh Giảng đến trước viện đại học Vạn Hạnh thì được lệnh : “ Tan hàng, cố gắng ! “ và phải trút bỏ tất cả quân trang quân dụng, chắt đồng hai bên đường. Trông những con hổ của chiến trường sa cơ thất thế trong cánh cô đơn, cô đơn vì không một binh chủng nào xung quanh, cô đơn vì không một bộ tham mưu nào gần kề, tôi đã khóc, vâng tôi đã khóc một cách rất tự nhiên.

Đến gần trưa thì quân đội Bắc Việt tiến vào Sài gòn từ bốn phía, dẫn đầu là các đoàn xe tăng T54, theo sau là các đoàn Molotova chở đầy binh lính trẻ măng ốm yếu. Ba chiếc xe tăng ủi xập công sắt dinh Độc lập, tiến vào trước đại sảnh thì dừng lại. Một sĩ quan cộng sản theo sau vài tên lính lăm lăm khẩu AK47 được Đại tướng Dương văn Minh và toàn thể nội các bước ra hành lang chào đón một cách niềm nở Đại tướng Dương văn Minh nói: “Chúng tôi đã chờ các anh từ lâu để bàn giao chính quyền! “ Viên sĩ quan sau này mới biết là Đại tá Bùi Tín đã nói: “Các anh còn gì đâu mà bàn giao ”. Hành động không đẹp này được giải thích là để tránh Sài gòn một cuộc tắm máu.

Nhưng cái đau ở đây là : Ngọn cờ vàng ba sọc đỏ trên nóc dinh Độc lập bị kéo xuống thay vào đó là lá cờ Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam: một ngôi sao vàng nằm giữa lá cờ chia làm hai nửa đỏ nửa xanh. THỜI THẾ LA HẾT! Xin được viết hoa coi như một cử chỉ mặc niệm một ngày không bao giờ quên trong đời của Ivanovic da vàng này.

Tôi muốn hét lên những dẫn vật sau:

1. Tại sao Tướng một mắt Mosh Dayan của Do Thái sau khi thăm Sài gòn về đã nói với Ngoại trưởng Kissinger: “ Hãy để mất Việt Nam trước khi nói đến chiến thắng “.
2. Tại sao Kissinger đã nói với Tổng thống Richard Nixon: “ Sao chúng nó không chết hết đi cho rồi “.
3. Tại sao Nixon lại để lộ ý định bỏ rơi Việt Nam khi nói với Thủ tướng Chu ân Lai của Trung cộng: “ Một trật tự mới đang thành hình theo thể Đa cực. Đông nam Á đặt dưới ảnh hưởng của Trung quốc. Chỉ có một nước Trung quốc. Đài Loan là một phần của Trung quốc”.
4. Tại sao không phải là Đại Hàn mà là Việt Nam với một vị trí chiến lược và giàu tài nguyên hơn ?

Là người có liêm sỉ tôi thấy có lỗi một phần nào trong các vụ việc này.

Vào xế trưa thì oang oang khắp phố phường tiếng nói của tướng Trần văn Trà nhân danh Chủ tịch Ủy ban Quân quản thành phố kêu gọi công chức nhân viên phải trình diện tại nhiệm sở ngay ngày hôm sau. Thế là chúng tôi không bảo nhau đều đến trường từ sáng sớm. Lẳng lẳng nhìn nhau ngỡ ngác coi ai còn ai mất rồi kéo nhau vào giảng đường văn nghệ.

Bà hiệu trưởng Phạm văn Tất đứng lên giới thiệu người tiếp quản trường là một nữ du kích trung niên có đôi mắt sáng quắc dữ dằn với nước da xạm nắng, mặc bộ bà ba đen, quanh cổ quấn khăn rằn rồ, mũ tai bèo vắt ra sau, chân đi dép râu và vai đeo khẩu AK47. Người nữ du kích tự giới thiệu là đã sinh ra, sinh sống và chiến đấu ở vùng Cà Mau và chưa từng thấy ánh đèn thành phố. Có một nam cán bộ tập kết hiện diện, nhưng người “Run the Show” lại là thầy Tôn thất Thiện. Thật là đáng phục khi thấy thầy Thiện đổi “tông” một cách trơn chu và có lớp lang như vậy trong khi chúng tôi đều trở thành một lũ “Ngọng”.

Ngay sau giờ giải lao, lại một ngạc nhiên nữa là cô Đỗ thị Huê Mỹ lên hướng dẫn thầy cô át bài Quốc tế ca:

*Vùng lên , hỡi các nô lệ ở thế gian này.
Vùng lên hỡi ai cơ khổ bần hàn.
Sục sôi nhiệt huyết trong tâm đầy chứa.
Thế quyết phen này sống chết mà thôi.
Chế độ xưa ta mau phá sạch tan tành...*

Chúng tôi hát theo một cách vô cảm vì chúng tôi hỏi giờ có nô lệ ai đâu. Nhờ vào ban văn nghệ cô Đỗ thị Huệ Mỹ khỏi phải đi lao động. Một bài học sống cho chúng tôi: muốn sống phè phải lấu cá, chân chất là lao động vinh quang mệt nghỉ. Cũng học được từ thầy Tôn thất Thiện một bài khác: mồm mép đỡ chân tay, bằng không phải giằng dẩy theo Pháp lệnh, nhưc đầu lằm .

Các nam giáo sư chiếm các hàng ghế sau cùng và người nào trông cũng như mắt hồn dương mắt lơ láo nhìn nhau. Đứng là cái cảnh đã thấy tả trong truyện Kiều :

*Bó thân về với Triều đình.
Hàng thân lơ láo phận mình ra đâu.
Áo xiêm ràng buộc lầy nhau,
Vào luồn ra cúi công hầu mà chi.*

Bốn câu thơ Lục bát trên tả tâm trạng của Từ Hải tưởng tượng nếu phải nghe theo lời khuyên của Thuý Kiều về hàng với Triều đình và cũng là tâm trạng gửi gắm cho hậu thế của cụ Tiên Điền Nguyễn Du khi ra làm quan với triều Nguyễn. Như còn bức xúc ray rứt, cụ còn bồi hai câu chữ Hán:

*Bất tri tam bách dư niên hậu.
Thiên hạ hà nhân khấp Tố Như.*

Chúng tôi muốn la lớn lên: "**Có, có chúng tôi đây, Cụ ơi.**" Nhưng chẳng thằng nào ngu dám làm chuyện đó.

Vài ngày sau chúng tôi lại bị điều động vào trường để gác đêm, nhưng với một lý do khác hẳn, trong tinh thần "làm chủ tập thể". Cái tinh thần này nhiều lần làm các thầy cô á khẩu. Ngay hè 1976, các thầy cô được giao công tác: sửa chữa bàn ghế hư hỏng trong lớp và sơn quét các bức tường đã "xuống cấp". Khi hỏi về dụng cụ và vật liệu thì bí thư chi bộ đảng phán:

- Bây giờ các thầy cô đã được giải phóng không còn dẫy thuê như thời Mỹ Ngụy mà làm chủ tập thể ngôi trường. Thử hỏi khi sửa chữa ngôi nhà của mình ở thì các đồng chí có đòi hỏi nhà nước phải cung cấp dụng cụ và vật liệu không?

Miệng nhà quan có gang có thép thì miệng lưỡi Tô Tần cũng chào thua thôi.

Với sự chiến thắng quá dễ dàng mà trước đó dự liệu là một biển máu, Đại tướng Văn tiến Dũng chỉ huy chiến dịch vẫn đa nghi như Tào tháo vì bản chất của cộng sản đã nghĩ rằng quân đội Mỹ rút lui chiến thuật để rồi sẽ trở lại. Cuộc đổ bộ sẽ bắt đầu bằng một trận nhảy dù xuống thành phố Sài Gòn. Bộ chính trị của Đảng cộng sản Bắc Việt bị ám ảnh bởi trận nhảy dù ban đêm xuống thành phố Paris của quân đội viễn chinh Pháp từ ba nước Bắc phi do tướng Salan cầm đầu năm 1961 chống lại chính phủ Pháp khi quyết định trao trả Độc lập cho các thuộc địa Algérie, Tunisie và Maroc.

Nước Việt Nam không chóng thì chầy cũng được trao trả Độc lập vì chế độ thuộc địa đã cáo chung trên khắp thế giới. Cuộc chiến tranh Đông dương không cần thiết. Một cuộc chiến đã tổn thất bốn triệu người cho cả hai phía và đã đẩy các nước Đông dương "tụt hậu" lại ba mươi năm so với các nước khác trong vùng châu Á, Hệ lụy còn ghê gớm hơn nữa là nước Việt Nam trong một tương lai gần sẽ thành một tỉnh của Tàu cộng. Hiện giờ các nước tư bản trên thế giới đang đổ tiền vào đầu tư tại Việt Nam. Hãy nói về nước Mỹ từ đầu năm đến giờ đã đầu tư 8 tỷ Mỹ Kim nhưng hết 6 tỷ vào lãnh vực dịch vụ còn 2 tỷ vào công kỹ nghệ lại phần lớn là làm gia công. Phát triển dịch vụ làm cho bộ mặt đất nước có vẻ phồn vinh giả tạo nhưng đã làm xã hội băng hoại về nhiều mặt một cách lâu dài. Thế mới biết có sự cách biệt

giữa cái khôn lanh của một tên Lý trưởng và óc thông minh của một nhà Bác học. Nhìn qua nước Đại hàn thì thấy chân lý.

Nhóm bóng bàn lại vác chần chiếu mừng mền vào trường nhưng lần này thiếu thầy Lê hoàng Tánh vì bị Đế quốc Mỹ cưỡng bức và dụ dỗ qua Mỹ đặng tiếp tục kèm cặp và bóc lột. Thật tội nghiệp cho thầy Tánh. Chắc thầy sẽ điên lên nếu biết Đảng ta tuyên truyền rằng Đế quốc Mỹ khi tháo chạy xa bay đã mang theo rác rưởi với chúng. Lại tiếp tục những trận thao dượt bóng bàn, những tối vùng vẫy trong hồ bơi, những bữa nhậu bên thành hồ. Vẫn kê năm chiếc ghế dẫu chỉ còn bốn cầu thủ nghiệp dư. Chiếc ghế trống để tưởng nhớ thầy Tánh và hy vọng thầy Tánh sẽ nhẩy dù xuống hợp mặt với anh em một ngày nào đó. Chú Sáu nhất định không ngồi với lý do để các thầy được tự nhiên. Chú Sáu thật là người hiểu biết và tế nhị. Chúng tôi đều nợ chú một ân tình không biết có còn cơ hội để trả dù chỉ một phần.

Một ngày không đẹp trời sau đó người nữ du kích chỉ định chúng tôi vào thư viện lựa ra tất cả cuốn sách tiếng nước ngoài như Anh văn, Pháp văn mang ra sân cỏ đốt hết. Chúng tôi đề nghị giữ lại những cuốn sách khoa học nhưng người nữ du kích vẫn kiên định lập trường: "đốt tất vì là khoa học phản động".

Trong các cuốn sách đó, cuốn được chúng tôi chú ý nhất là những cuốn Atlas: khổ lớn, bìa cứng, ảnh màu. Sự thật các bản dư đồ không được để ý mà là những bút tích của các nữ sinh ghi lại, Có bút tích nói về tình thầy trò thật lãng mạn và dễ thương. Có bút tích bày tỏ sự phẫn nộ về một sự kiện hay một nhân vật nào đó. Có bút tích tuyên truyền tư tưởng phản chiến và chủ nghĩa công sản.

Thế là lại có những mẩu chuyện trao đổi hay châm chọc trong lúc trà dư tửu hậu bên hồ bơi vì các bút tích có đụng chạm đến một số thầy cô.

Thầy Vĩnh Để khai hoả:

- Này Văn Long, mi dê học trò bằng mắt lộ liễu quá nên tau đọc được hai câu về trong một cuốn Atlas:

Vú nào to bằng vú bà Hưỡn,

Mắt nào dâm đặng bằng mắt thầy Long.

Tai tiếng quá Văn long hỉ !

Nói dzậy cũng oan cho thầy Long. Thầy vốn có đôi mắt đen lay láy và lúc nào cũng ướt ướt, nhìn thì như xoáy vào hồn người ta. Thầy được học trò gọi là Long mắt nhưng.

Thầy Long liền phản pháo:

- Nói người không sờ lên gáy. Qua cũng lượm được hai câu về:

Dù cho nước chảy đá mòn,

Ngàn năm, Cô Long thầy Để vẫn còn yêu nhau.

Thật là mắc cỡ cho cả thầy lẫn cô. Qua nói dzậy không phải sao, Văn Để?

Sở dĩ có chữ Văn đứng trước tên Để là vì một lần khai lý lịch bị công an chấp pháp quát:

- Các anh phải thành thực khai họ không dấu diếm cách mạng một chữ nào. Trai:Văn Gái:Thị. Vĩnh văn Để , hiểu chưa".

Đúng là cười ra nước mắt!

Cái hình ảnh hai người đi đâu cũng ríu rít như chim liền cánh, cây liền cành là có thiệt nhưng phải hiểu rằng thầy Để và cô Long học cùng lớp môn Triết trong trường Đại học ĐàLạt và cùng học chương trình Pháp dưới trung học nên rất tự nhiên và cởi mở trong giao tiếp. Quả nhiên câu chuyện chỉ có thế và mãi mãi chỉ có thế thôi. Trong một lần lại nhà thầy, tôi mới biết vợ thầy học cùng lớp đệ Ngũ trường Võ Tánh, Nha trang với tôi. Bây giờ Hồ thị Thanh Tiềm đã là nhà văn nữ nổi tiếng với bút hiệu Hồ phổ Lai còn thầy Để hiện dạy triết tại một trường đại học bên Canada sau khi đỗ bằng Doctorat d' État de Philosophie bên đó.

Thầy Bích với giọng lè nhè và khàn khàn của người say sấn tới mức chêm vô:

- Tui được học trò kể lại rằng trong một giờ Tâm lý học, Văn Để đá banh ngoài biên khi Tản mạn về Ngôn ngữ của đôi mắt. Thầy nói có mười lăm cách nhìn khác nhau và mỗi cách mang một thông điệp

riêng như là: cái nhìn trêu mến, cái nhìn đa tình, cái nhìn mời gọi, cái nhìn hờn giận, cái nhìn van xin, cái nhìn gian trá, vân vân và vân vân.

Làm thêm một ly rượu nếp lức, thầy Bích lại kể tiếp:

- Học trò còn cho qua biết thêm là trong giờ giảng dạy thầy Để có phóng ra nhiều thông điệp nhưng đều bị ngộ nhận vì cặp kính cận của thầy dày quá. Cho đến khi thầy điếm những nụ cười rất tươi, tụi em mới hoàn hồn.

Đoạn bôi bác này chắc rượu nói chứ không phải thầy Bích nói. Thầy Long mỉm cười sáng khoái vì có kẻ trả đòn dùm.

Thầy Long đã được cậu con trai bảo lãnh qua Florida nhưng hiện về lại Sài Gòn vì môn Anh văn đang được mùa tại đó Còn một lý do thầm kín mà thầy giấu là tại quê nhà có một đạo luật bất thành văn: Tuyệt đối cấm kỳ thị mấy "A Giành", ngôn ngữ mượn của nhạc sĩ Đức Huy. Trong chốn ăn chơi thì hai ngôi thứ nhất và thứ hai chỉ được dùng hai tiếng: Anh dù đã 85 tuổi và Em dù chỉ mới 15 tuổi. Những chữ như chú, bác, cụ, con, cháu là History tất tịt. Chả thế mà trong dân gian có các câu về ca ngợi các người có tóc muối tiêu:

**Tóc ngài ánh Bạc,
Card ngài ánh Kim,
Chim ngài ánh Thép.**

Các câu về này có lẽ ám chỉ các cán bộ thành danh hơn là Việt kiều bị qua mặt lâu rồi. Riêng câu thứ 3 thấy nghịch lý với "Nền Y khoa của Bạch quỷ", tính bữa nào đến chích ngừa cúm heo phải hỏi Lang Tây Trần quang Dự, dùng chữ Lang vì dị ứng với chữ Bác sĩ bây giờ được sử dụng một cách bừa bãi.

Thầy Nguyễn Kim Hoàn dạy Lý Hoá hiện như cục bột làm bánh bao cũng thường bị học trò châm chọc: "Ở nơi thầy chỉ có hai cái tụi em mê: .....đã quý và da trắng".

**Thầy Hoàn công tử Bến tre.
Nước da trắng ngần uống nước dừa xiêm.**

Thầy kể hồi dạy tại Bến tre, cái tết đầu tiên được học trò mời về vùng sâu vùng xa ăn tết kiểu Nam bộ xưa. Đi qua hai ba lần đò mà chưa tới, thầy đâm lo mới hỏi: rủi gặp Việt cộng thì sao?. Mấy đũa đồng thanh nói: "Thầy đừng lo vì chính tụi em là Việt cộng nè". Nghe thấy thế, thầy xanh mặt và "Tắt tiếng" cả tuần mới dạy lại được.

Bến Tre được gọi là "Thành đồng vách sắt" của Việt cộng và là nơi ra mắt chính phủ lâm thời của Mặt trận giải phóng miền nam trên một con tàu sắt, năm 1956. Được tin tình báo, một phi đội BearCat từ Phi trường Biên hòa bay đến oanh tạc và đã sát hại vợ con của cựu thủ tướng Võ văn Kiệt.

Vào năm 1966, phong trào phản chiến tại Mỹ lên mạnh, Thượng tọa Thích nhất Hạnh theo chân nữ tài tử Jane Fonda nhảy vào ăn có đã lên đài truyền hình Mỹ tuyên bố: "Phi cơ Thần sấm và Con ma của Không quân Mỹ đã dội bom giết chết 300.000 người tỉnh Bến tre". Trong khi mọi người đều biết dân số tỉnh lý Bến tre thời đó chưa tới 100.000 người. Dùng "Cứu cánh" là chấm dứt chiến tranh để giải thích "Phương tiện" là lộng ngôn. Đó là thế võ sát thủ của cộng sản. Vậy mặc nhiên Thượng tọa đã từ bỏ vai trò của một vị chân tu thì những hành động phản đạo, hại dân và bán nước sau này là những tất yếu khách quan, bất khả biện minh.

Tôi cũng không được tha khi thầy Để phát hiện hai câu về chế diễu:

**Thầy Huyền mập mập dễ thương.
Sữa Babylac thầy thường thay cơm.**

Mắc cỡ quá muốn điếm luôn nhưng nhân danh lễ công bằng với các bạn bị bêu xấu nên cực chẳng đã phải chếp lại. Cái tên xấu xa “thầy Babilac” đến từ một “sự cố”. Giờ dạy Toán đến sau giờ dạy Vật lý của cô Ngô thị Hoàng Anh. Vừa vào lớp thì thấy ngay một chai sữa tươi đặt trên bàn giáo sư. Đương đồ mặt thì một học trò cho biết là của cô Hoàng Anh mua tặng thầy. Lại có một lối giải thích khác là mặt thầy trông bung ra sữa và y chang mặt một thằng bé trên hộp sữa bột cho con nít có nhãn hiệu Babilac. Dù giải thích cách nào mỗi hận vẫn còn đó.

Nữ sinh Gia Long được tiếng là ngoan ngoãn và học giỏi nhưng cũng nhiều người thắc mắc đằng sau cái bề ngoài đó có những giai thoại thầm kín đáng nói nào không? Cũng thấy dăm ba câu chuyện đấy. Đã đến lúc phải nói về một bút tích đã làm cho cuốn Atlas được nhiều học trò lớp sau tìm đọc. Đó là bài thơ của Kha Quỳnh Châu:

Cách Biệt.

*Tôi biết chuyện
Một đứa con gái mười tám
Yêu người con trai ba mươi.
Tình yêu là những bài ca, tiếng hát, tiếng cười.
Và đứa con gái tôn người yêu làm thần tượng.
Với những giấc ngủ hoang đường đầy mộng mị.
Đứa con gái đi vào cuộc sống thần tiên.
Tìm ở đây rất nhiều lần hình bóng người yêu.
Để khi tỉnh dậy
Nghe cô đơn xa xót rất nhiều.
Mười tám tuổi dìm sao vào đáy mắt.
Tuổi học trò tuổi mới chớm yêu đương.
Ý nghĩa về người yêu
về người con trai ba mươi trong sạch vô cùng.
Đứa con gái đưa hồn mình lên cao
Cao mãi.
Nhưng tình yêu mười tám
Chỉ là tình yêu đơn phương.
Và người con trai không hay mình là một đối tượng
một đối tượng tình yêu hoàn toàn nhất
của đứa con gái mười tám mới chớm yêu lần đầu.
Người ta tìm thấy những cách niệt lớn lao trong
trong tình yêu mười tám-ba mươi.
Và riêng tôi
Thay mặt đứa con gái
Với những lời chân thật nhất
Kính cẩn cúi đầu chấp tay cầu nguyện
Xin cho tình yêu đừng vương hận thương đau
Cầu Đức Phật từ bi
Bôi xóa dùm những cách biệt lớn lao giữa hai người
Đứa con gái học trò và thần tượng vừa ba mươi tuổi.*

Khi bài thơ này xuất hiện trong Đặc san mùa xuân Giáp Thìn thì các thầy ở lứa tuổi ba mươi đều tự nhận mình là đối tượng và từ đó mang một gương mặt nghiêm trang để ghét. Trong khi người trong cuộc nhiều phần là một giáo sư dạy Văn thì cứ khăng khăng cải chính ai đó chứ không phải tôi vì mình ba mươi ba tuổi lận. Cho đến giờ này hai người trong bài thơ đó vẫn chưa chắc chắn là những ai mặc

dầu trong một lần về Sài Gòn, tôi có hỏi thầy Nguyễn Tường Minh. Năm đó thầy Minh là giáo sư cố vấn của Ban báo chí.

Nhà giáo ngoài đồng lương khiêm nhượng chỉ còn có viên phấn và bảng đen, thật là đạm bạc, thật là bạc bẽo. Những mối tình lãng mạn nhẹ nhàng với học trò là những bổng lộc của nghề nghiệp, những hương hoa của cuộc đời... Xin đánh chữ Đại xá cho.

Năm 1963, sau ngày 11 tháng 11, một luồng sóng mới đã thổi vào xã hội miền Nam: luật cấm ly dị được bãi bỏ, các vũ trường được mở lại, thê hệ gia nua và cổ chấp bị sa thải, báo chí được tự do, các cuộc hội họp khỏi xin phép... Khi luồng gió đó quét qua trường nữ trung học Gia Long đã để lại một phong trào sống lãng mạn và phóng túng có tên là : CTY. Phong trào này lan rộng ra các trường khác một cách nhanh chóng và làm Sở giáo dục thành phố phải triệu tập một cuộc họp khẩn với ban giám hiệu nhằm dập tắt phong trào.

1. CTY là Chống Tình Yêu.
2. CTY là Cần Tình Yêu.
3. CTY là Cho Tình Yêu.

Kèm theo bản tuyên ngôn: “ Hãy sống tự nhiên như cây cỏ. Hãy múa các điệu luân vũ tùy theo Nắng mai, Nắng ngọ hay Nắng chiều, tùy theo Dương xuân, Vào hạ, Đón thu hay Chào đông “.

Cùng thời điểm đó, bài ca: "L'amour, c'est pour rien" lời Việt là: "Tình cho không biếu không" vang dội khắp phố phường như hỗ trợ cho phong trào. Nhóm CTY hoà nhập với nhóm Marie Curie, nhóm Saint Paul, Régina Pacis.. về lối sống hiện sinh thể hiện qua các ngôn từ như: Boum, Disco, mini-jupe, Sans Sout, Sans Sil, Tabou.... Nhưng nữ sinh Gia Long công bằng mà nói vẫn giữ một giới hạn khi cho biết: "Thầy cứ đến nhé, tụi em còn có các bạn từ các trường khác nếu thầy chê chúng em ". Ngu sao mà chê, chỉ sợ thôi.

Cũng như cuộc đời có nhiều mặt, cuốn Atlas không chỉ ghi lại những bút tích dễ thương mà còn chứa những biểu lộ tức giận của học trò với một vài cá nhân như Bà Tổng giám thị Kha thị Hườn có tục danh là Kha trấn Ác và một cô giám thị khổ người cao lớn nhưng tâm lạnh gọi là Chắc cà Bông lúc nào tay cũng lăm lăm một cái roi dài. Đó là hai hình ảnh Ác mộng đối với các cô học trò xí xọn và ngộ nghĩnh coi thường nội qui như: Không áo lót, má phớt phấn hồng , môi mọng hơn bình thường lại đậm guốc cao. Có những câu quái ác gọi là ranh ngôn như:

*Ở đời có ba điều đáng tiếc:
Một là việc hôm nay bỏ qua.
Hai là đời này chẳng học.
Ba là thân này lỡ làm Giám Thị.*

Nhái cả ca dao để châm chọc:

*Mấy đời bánh đúc có xương.
Mấy đời giám thị mà thương học trò*

Một trận chiến bùng nổ từ Ban Giám Thi: Đình công ba ngày, Đưa vấn đề ra Hội đồng giáo sư, Triệu tập Hội phụ huynh học sinh. Cũng là một điềm lành khi Ban Giám thị chỉ dơ cao đánh khế: một số học sinh chủ chốt bị ghi vào học bạ cho điểm hạnh kiểm hai trứng hột vịt đỏ, chỉ có ảnh hưởng đến hồ sơ du học.

Sau Hiệp định đình chiến Ba Lê năm 1973, đã xuất hiện các bút tích mang tư tưởng phản chiến và hơi hướng cộng sản tỷ như bài ca:

*Nếu là chim tôi sẽ là loài bồ câu trắng,
Là hoa tôi sẽ là một đoá hướng dương,
Là mây tôi sẽ là một vầng mây trắng,*

*Nếu là người tôi sẽ chết cho quê hương.
Là chim tôi chấp đôi cánh mềm.
Từ Nam ra ngoài Bắc báo tin nối liền...*

Lời ca thật đẹp, ý tưởng thật hay. Tôi nghe lần đầu tiên là năm 1975 vào dịp tết Nguyên đán ở lớp 12A2 vào buổi tất niên và tự hỏi một bài ca đẹp như thế sao không thấy phổ biến. Cũng năm đó có một lần lớp 12A2 đã phản đối ban Giám đốc trường về một vấn đề gì mà tôi quên mất bằng cách không vào lớp. Rồi sau tháng tư đen cô trưởng lớp cho tôi xem một tấm ảnh chụp chung với Giáo sư Bình Minh dạy Sử địa bên Văn khoa và một số đồng bạn đứng trong rừng Cù chi. Cả bọn đều mặc bộ bà ba đen, quần quanh cổ là khăn rằn rờ. À thế ra tất cả sự kiện này làm thành một chuỗi.

Năm 1968 tức năm có biến cố Mậu Thân, một đơn vị Biệt động Quân được điều động vào trường Gia Long để ngăn cản chiến tranh lan rộng và khi rút có để lại trên một bức tường bốn câu về có nội dung chống chiến tranh như sau:

*Rút tú tài Anh đi Trung sĩ.
Em ở nhà lấy Mỹ nuôi con.
Bao giờ xong nợ nước non.
Anh về anh có Mỹ con anh bông.*

Không biết bằng cách nào bốn câu về này cũng nhảy vào cuốn Atlas. Đó là một bi kịch không có thật nhưng lại nhắc tôi đến một bi kịch khác có thật. Một giám khảo Văn đã ra tay “Tàn sát” các sinh viên thi tuyển vào trường Quốc gia sư phạm để tránh đồng viên và phát biểu những câu phỉ báng nhà giáo là một nghề khốn nạn. Trong tinh thần “Tổ quốc ăn năn” của nhà văn Phạm gia Kiển, tôi phải nói lên câu chuyện này.

Một thời gian sau, vấn đề an ninh được giao cho Ban Bảo vệ trường đảm trách theo cơ chế mới. Nhóm gác đêm tan rã dần theo thời cuộc.

Người ra đi khỏi trường đầu tiên tuy đi không xa là thầy Mai khắc Bích. Một ngạc nhiên cho các đồng nghiệp vì thầy dạy Địa lý thì có ân oán giang hồ gì đâu. Sau chúng tôi mới hiểu: sống dưới chế độ mà chằm ngôn xử thế: “Kẻ thù của ta là người”, một diễn dịch ngu xuẩn tư quan điểm “Đấu tranh giai cấp”, thì chuyện gì cũng có thể xảy ra. Thầy bị đổi về trường Nguyễn Trãi bên kho năm, Khánh Hội. Cây kim dẫu mãi trong bọc rồi cũng lòi ra: một nữ đồng nghiệp trong trường đã đem Tập bài học địa lý in Ronéo trước tháng tư Đen trình với ban Bí thư chi bộ Đảng. Tài liệu nói về nền kinh tế của Mỹ vượt trội hơn nền kinh tế của Nga. Điều này đi ngược lại với giáo điều trong sách giáo khoa được coi như pháp lệnh

là: chủ nghĩa cộng sản ưu việt hơn chủ nghĩa tư bản về mọi mặt. Người nữ đồng nghiệp này đã từng khoe thành tích trong một buổi họp giáo sư là đã chứa bốn đặc công cộng sản trong nhà hời biến cố Mậu thân.

Hành động này nên được tha thứ vì tội ngây thơ thôi. Một người con cô con cậu của tôi tên Trinh văn Hiếu đi theo nhóm tiếp thu chánh quyền dẫn theo con trai của cựu phó thủ tướng Lê Thanh Nghị đã cho biết vài kinh nghiệm sống:

1. Nếu muốn tiến thân phải gia nhập đảng cộng sản.
2. Trước hết tự hỏi có dám bán da của đồng bạn.
3. Một khi cưỡi lưng cọp mà nhảy xuống là bị cọp ăn thịt.
4. Đừng nghĩ đến hồi chánh vì lý lịch của bạn sẽ được chuyển cho phía bên kia.

Đó là những động cơ cho nhạc sĩ thiên tài Trịnh công Sơn sáng tác bản: “Tiến thoái lưỡng nan”. Họ còn nói: Dân miền Nam thua trận là phải , chưa gì đã kêu than. Hãy chờ một thời kỳ: “Cơm chan với nước mắt mới thông cảm cái khổ cùng cực của dân miền Bắc chúng tôi hồi Hà nội bị tiếp thu.” Điều miã mai và đau lòng là chính người này hiện định cư tại Mỹ trong khi thầy Mai khắc Bích còn ở lại Sài gòn và tiếp tục xây dựng Xã hội chủ nghĩa.

Một buổi sáng đẹp trời vài năm sau, thầy Phạm huy Loan đến trường thì thăm báo tin thầy Đễ đã bốc hơi rồi. Mọi người mới đầu bàng hoàng, sau nửa buồn nửa vui. Buồn vì mất một người bạn và vui vì mừng người bạn đó đã thoát khỏi thiên đường bất đắc dĩ. Thầy Đễ dạy Triết từ năm 1962 nay bị đẩy xuống dạy Pháp văn buổi chiều. Thầy Đễ linh cảm mình trên đường bị đào thải nên không có chọn lựa nào khác. Chuyển vượt biên để lại nhiều chuyện hải hùng.

Thầy Phạm huy Loan lúc đó đã hoá thân thành một nhà giáo khổ hạnh, với cái quần xô chỉ ngay đít, chân đi dép lẹp xẹp, vai đeo một túi vải kiểu túi vải của Hồng thất Công, trong đựng linh kính: nào hộp lửa Zippo, nào giấy quần thuốc, nào máy quần thuốc, cả hộp hồ dán. Nhưng ít người biết trong túi thay vì là thuốc Lào sơn làm bằng râu ngô thì là thuốc hút Pipe mang nhãn hiệu “Half and Half” hay “Seventy Nine” thơm phức cả một vùng, chắc từ ngoại quốc gửi về. Người không biết cứ năn nỉ thầy chỉ cho cách ướp gia truyền. Trước kia thầy không hút nhưng hoàn cảnh đưa đẩy. Với tính tình hay nói miã mai điểm nụ cười khá rộng và đôi mắt cũng cười phụ họa, thầy biện minh phải “Keep me busy” không “Tư duy logic” mới giữ mình sống thanh thản và mạnh khỏe trẻ lâu. Thầy đương truyền bá: Dịch căn kinh và Suối nguồn tươi trẻ. Thầy còn đi xa hơn khi nói:

- Hãy nhìn mấy thằng lãnh tụ cộng sản đưa nào cũng có những nếp nhăn trên trán vì đắm chìm trong tư duy: tìm trăm mưu ngàn kế hại dân và bán nước.

Thầy bị một Đoàn viên thanh niên Cộng sản tố giác là bôi bác chế độ với lối ăn mặc như thế. Thầy Loan và gia đình cũng di tản chiến thuật trước khi vụ này nổ lớn.

Tiếp theo là một chuyện động trời đối với Sở giáo dục thành phố. Câu chuyện như sau: trong buổi mãn khoá một tháng học chính trị tập trung tại trường Lasan Tabert, cô Lê thị ngọc Loan được chọn làm đại diện của 1500 học viên trình bày bản thu hoạch. Bài Thu hoạch của cô được chọn vì đã đạt các tiêu chí:

1. Thành thật khai báo tội lỗi.
2. Giác ngộ cách mạng,
3. Chuyển biến tư tưởng tốt.
4. Phương hướng phấn đấu bản thân cụ thể.

Bài thu hoạch của cô phải nói là một áng văn, lại được diễn tả với nước mắt xụi xụi và tiếng khóc nức nở trước dàn Micro phóng đại, làm cho cả Hội trường khóc theo. Chắc là có phần chi viện của người anh ruột Lê kim Ngân, lúc bấy giờ là Viện phó Viện đại học Vạn Hạnh. Trường Gia Long lúc bấy giờ được khai sinh lại là Nguyễn thị Minh Khai, cũng được thơm lây về vụ việc này.

Sau một ngày nghe thuyết pháp tại giảng đường thì các học viên chia về các tổ thảo luận đặng coi tiếp thu được đến đâu. Tôi thuộc tổ với các cô: Thân thị Tố Tâm, Nguyễn Khoa Nghi, Lê thị Kim Phượng ... mà tổ trưởng là cán bộ tập kết tên Nguyệt du học từ Nga về, còn rơi rớt phần nào lối sống phóng khoáng của Tây phương trong giao tế, cô giáo duy nhất dạy Nga văn của trường. Cô khá đẹp nên còn giữ vai trò MC văn nghệ buổi mãn khoá. Trên đường đạp xe song song về nhà, một chiều mưa, cô ta có nêu thắc mắc về vấn đề giao lưu tình dục trai gái trong Nam rồi chọt cho biết:

- Bài thu hoạch của anh không đạt yêu cầu.

Tôi muốn hét lên vào tai cô ta:

- Khả năng nói xạo của tôi chỉ đến đó thôi.

Hỏi cô Lương thị Thanh Kiệm bài thu hoạch của cô được xếp loại nào. Cô không trả lời mà còn nói:

- Trong tổ, anh thường phát biểu linh tinh, mọi người đều biết qua ánh mắt đuôi mày là cô Nguyệt thương anh nên mới bỏ qua cho đó. Còn tôi, tôi sắp bị cho nghỉ việc đây nè.

Nhưng một tháng sau, vâng chỉ ngót nghét một tháng sau, cô Lê thị Ngọc Loan và kỹ sư Song Thuận cũng như thầy Lê kim Ngân đã đem cả đại gia đình đi theo lời phỉnh gạt của Dịch tử bên kia bờ Thái bình Dương đang tâm bỏ đất nước và dân tộc ra đi vào một đêm không trăng không sao. Ban giám hiệu rớt vào tình trạng chới với không biết tin ai.

Thầy Ngô tư Vòng lúc nào cũng ngang ngang và bướng bướng lại được đánh giá cao trở lại về mức độ tin cậy. Lúc cùng khốn, bản chất con người mới lộ ra để cho thấy ai là anh hùng và ai là tiểu nhân. Rồi thầy cũng bê cả gia đình đi theo tiếng gọi của lương tri. Ban Giám hiệu lại bị chới với ngược chiều. Hiện tượng chới với đa phần là màn “ Giả mù sa mưa ” vì sống dưới chế độ công sản mọi người đều phải có hai bộ mặt: sống thực trong gia đình và đóng kịch ngoài xã hội. Dần dà hiện tượng và bản chất hòa hợp làm một thì thật là một đại họa cho dân tộc. Người ta sẽ nói những điều nghịch lý một cách ngọt ngào như mật ong và thơm tho như nhụy hoa!

Đến nước này thì tôi quyết định sau nhiều tháng trần trở là theo chân Bác mà ca bài: “Từ nơi này Người đã ra đi...” Thay vì là “Bến Nhà Rồng” mà là Rạch Sỏi, ngã ba đi Rạch Giá, thay vì “cứu nước độ dân” mà là cứu gia đình nhỏ bé của tôi. Tôi đã đem sinh mạng của gia đình đánh một ván bài: nhất chín, nhì bù. Các cháu cũng đồng ý: “Thà chết dưới biển còn hơn ở lại.” Đến giờ này tôi còn rùng mình khi nhớ lời nói lạnh lùng của con bé mới mười một tuổi dù không ai mớm lời. Tôi dẫn cháu trai đi trước, mẹ nó và hai cháu gái đi sau rồi gặp nhau tại Baltimore, MD. sau chín tháng xa cách.

Nghe nói Cali là miền đất hứa, tôi dọn qua Orange county, CA, nhờ một người bạn thân là Phạm đình San can thiệp với nhà thờ bảo lãnh cho phép gia đình tôi dời cư. Khi thấy tôi còn ngập ngừng sợ mang tiếng: ăn cháo đãi bát, San liền ra một đòn dứt điểm: “ Không phải họ quý mày đâu mà họ coi mày như một loài chim lạ ”. Tôi bị knocked out, nhưng Cali quả là đất lành chim đậu: miền đất của mật ong và sữa tươi: rất rẻ !.

Cơ duyên cho tôi gặp lại thầy Lê hoàng Tánh. Sau năm năm xa cách, thầy trông vẫn như xưa nhưng đã có người nâng khăn sửa túi và thường đánh quần vợt mặc dầu trong nhà có bàn pingpong. Thỉnh thoảng chúng tôi vẫn gặp nhau: ăn quá sáng một quán, uống cà phê một quán, lúc trầm tư, lúc rộn ràng. Tưởng rằng đã quên, nhưng con tim vẫn còn giao động mạnh mỗi khi nhắc lại những ngày xưa thân ái.

Trong một lần đến nhà thầy Tánh, tôi có đem chuyện bài thơ ” Cách biệt” hỏi thầy. Không ngờ thầy cho xem cả tập “ Thi tuyển ” năm đó cùng phát hành với “ Đặc san ”. Nhưng ảnh bìa là bức họa một giai nhân học cùng lớp với Kha quỳnh Châu. Cũng được biết nàng Kha hiện mở một quán “ Café’ vườn ”, treo đây đó một cách tường là vô tình nhưng thực ra cố ý những tấm màn màn chep các bài thơ của nàng theo lối Thư họa. Tôi tự hứa sẽ rủ thầy Tánh và thầy Long dừng chân nơi đó một ngày không xa. Thầy Long là Dượng của Kha quỳnh Châu, Để làm gì nhỉ ? Tôi cũng không biết nữa.

Hoàng Huyền

Tháng 10 năm 2009

Viết trên chuyến Carnival Cruise đi Mexico với Chu đức Nhuận

Xin dâng hai đóa hoa hồng cho Tử Kỳ nào kiên nhẫn đọc hết câu truyện đều đều tếu tếu này .

Bá nha Rờm Hoàng Huyền.